

Isbjörnens rike borde bli en väckarklocka

Bortom isbjörnens rike tar med vidunderligt vackra bilder läsaren med på en resa till Svalbard, ett av isbjörnens hotade riken. Där tillbringar författarna månader för att dokumentera och förmedla till oss vad som håller på att ske. Ingen annanstans på jorden är klimatförändringarna så påtagliga som här." Tar man bort isen kollapsar ekosystemet från grunden".

De smältande isarna gör att isbjörnarna får vandra och simma allt längre på jakt efter fast is och sin basföda, vikaren, en slags säl. Om inte honorna hinner äta upp sig inför graviditeten kommer ungarna inte att bli livskraftiga. Författarna förmedlar sin oro i text och bild så man känner sig inte bara som läsare utan på plats i isbjörnens rike. De lär verkligen känna isbjörnarna som individer. Honornas kamp för sina ungar och kärlek till dem är enastående. I timmar kan en isbjörn likt en katt vid ett råtthål vänta vid en säls andningshål tills den dödsdömda sälen dyker upp för att snappa luft och isbjörnsungarna kan få sin föda. Honan får ofta försvara sina ungar mot kringvandrande hannar, som är beredda att döda ungarna för att kunna para sig med isbjörnshonan. Hon för en ständig kamp för att försörja och försvara sina ungar, en kamp som nu dessutom försvåras av de snabbt smältande isarna. Isarna som betyder liv eller död för isbjörnarna.

Att leva i isbjörnens rike är att ständigt vara på sin vakt. Hur nära författarna kommer isbjörnarna skildrar de i ett möte med en ung hane: *"Isbjörnen stod i stugdörren en morgon. Hans andedräkt luktade fisk och han såg lika överrumplad ut som jag. Jag knuffade till honom med mitt gevär och han gick iväg."*

Karl XII-öya ligger norr om Spetsbergen. I en stark och vackert illustrerad berättelse därifrån beskrivs en mager

isbjörnshanne på jakt efter mat, längs en bergssida. Då hannen vänder sig mot författarna tänker de: *"den sista isbjörnen."*

Vi rör oss mot en så kallad: *"tipping point"* som klimatforskare talat om i decennier utan att samhällen, politiker och människor insett vad som egentligen händer.

Bokens bilder skildrar vackert och närgånget isbjörnarnas liv och det vidunderliga landskap som är Arktis. Kärleken till naturen och isbjörnen, *"den evige vandraren"*, syns i varje bild. Författarna menar att livsvillkoren för isbjörnarna inte bara är en fråga om dem utan om allas vår överlevnad. Boken sista ord: *"Det största hotet mot vår planets framtid kommer inte från politikers kortsiktiga agendor eller från giriga storföretag. Det kommer från vår likgiltighet"*. Titeln *"Bortom isbjörnens rike"* blir då en sanning. Den borde bli den väckarklocka som **Rachel Carsons** *"Tyst vår"* blev för mer än 50 år sedan. Rachel Carson hade ett tänkvärt citat av den tyske läkaren **Albert Schweitzer** i inledningen av sin bok: *"Människan har förlorat förmågan att förutse och förekomma. Hon kommer att förstöra vår jord."*

Förmågan att förutse och förekomma har verkligen författarna till *"Bortom isbjörnens rike"*.

Per-Erik Andersson

Bortom isbjörnens rike

Bild: Melissa Schäfer

Text: Fredrik Granath

Bonnier fakta